

Vlaanderen
is zorg

**AGENTSCHAP
ZORG & GEZONDHEID**

ERVARINGEN EN RELATIES VAN HET AGENTSCHAP ZORG EN GEZONDHEID MET DE ARBEIDSGENEESKUNDE VOOR EN TIJDENS DE CORONACRISIS. WAT ERNA?

Brussel, BBvAg-congres - The Square 1 December 2022

Dr. Dirk Dewolf, Administrateur-generaal

INDELING

- De *tweede* staatshervorming van 1980
- Het ontwerp van decreet bedrijfsgezondheidszorg 2003
- Het Vlaams preventiedecreet van 2004
- Het uitvoeringsbesluit van 2009
- De *zesde* staatshervorming van 2014
- Gezondheidsconferentie 2016
- Corona
- Toekomst

TWEEDE STAATSHERVORMING

©De Standaard

TWEEDE STAATSHERVORMING 1980

-
- > Tweede staatshervorming: basis voor deelstatelijk (Vlaams) gezondheidsbeleid met bijzondere wet
 - > **1980**: gezondheidsbeleid is **persoonsgebonden** aangelegenheid (en deelstatelijke bevoegdheid);
 - > De belangrijkste bevoegdheden, o.a. ziekte- en invaliditeitsverzekering, blijven echter federaal. Federale overheid blijft bevoegd voor arbeidsrecht en sociale zekerheid.
 - > Gemeenschappen worden wel bevoegd voor o.a. “de gezondheidsopvoeding alsook de activiteiten en diensten op het vlak van de **preventieve gezondheidszorg**”, maar de bedrijfsgezondheidszorg wordt hier niet toe gerekend.

TWEEDE STAATSHERVORMING

////////////////////////////////////
Het erkennings- en toezichtsbeleid van zorgvoorzieningen wordt wel een
Gemeenschapsbevoegdheid:

Uit de parlementaire voorbereiding met betrekking tot artikel 5, § 1, I, 2°, van de
bijzondere wet van 8 augustus 1980 blijkt dat de gemeenschappen bevoegd zijn « inzake
activiteiten en diensten op het vlak van de preventieve gezondheidszorg, onder meer voor [...] **de arbeidsgeneeskundige controle**, die belast is met de **erkenning van de
bedrijfsgeneeskundige diensten** en met de controle op de naleving van het algemeen
reglement op de arbeidsbescherming » (*Parl. St.*, Senaat, 1979-1980, nr. 434/1, p. 6, en
nr. 434/2, p. 125).

- > ➡ Besluit Vlaamse Regering (BVR) van 23.03.83: **eerste erkenningscommissie voor departementen en afdelingen medisch toezicht van interne en externe diensten voor preventie en bescherming op het werk**

DECREET BETREFFENDE DE PREVENTIEVE GEZONDHEIDSZORG VAN 23 NOVEMBER 2003

- ////////////////////////////////////
- > **preventieve gezondheidszorg:** het deel van de gezondheidszorg dat maatregelen en acties omvat die tot doel hebben de gezondheid te bevorderen, te beschermen of te behouden;
 - > **organisatie met terreinwerking:** een van rechtswege erkende of een door de Vlaamse Regering erkende en/of gesubsidieerde organisatie, die op het terrein de opdrachten uitvoert, de methodieken toepast en/of de diensten levert met betrekking tot de preventieve gezondheidszorg;

DECREET BETREFFENDE DE PREVENTIEVE GEZONDHEIDSZORG VAN 23 NOVEMBER 2003

////////////////////////////////////

> **Artikel 64.** De Vlaamse regering kan initiatieven nemen om een gezondheidsbevorderende sociale omgeving te ondersteunen en om bedreigende factoren in de sociale omgeving tegen te gaan. Die initiatieven kunnen betrekking hebben op:

1° de schoolomgeving;

2° de **werkomgeving**;

3° de leefomgeving.

ONTWERP VAN DECREET BEDRIJFSGEZONDHEIDSZORG 2003

-
- > 20 externe en ongeveer 110 interne diensten voor BGZ in begin deze eeuw
 - > Bedrijfsgezondheidszorg: tak van de preventieve gezondheidszorg die de bevordering, de bescherming en het behoud van de gezondheid en arbeidscapaciteit van de werkers nastreeft;
 - > Naast beroepsziekten steeds meer **nieuwe gezondheidsproblemen** op de voorgrond gekomen die vaak mee bepaald worden door factoren buiten het werk (levensstijl)
 - > *Arbeid zelf* is onderhevig aan veranderingen: de werkplek verschuift (thuiswerk), meer interim-arbeid, vervaging van het onderscheid tussen verschillende arbeidsvormen (arbeider-bediende-zelfstandige)
 - > Gezondheidsbedreigende factoren hangen echter veeleer samen met de aard en de omstandigheden waarin de arbeid wordt uitgevoerd dan met het statuut van de werkende mens (zelfstandigen en informeel werkzame personen). **Verruiming van de doelgroep** van bedrijfsgezondheidszorg aangewezen.

- ////////////////////////////////////
- > Uit **Finland**: idee van het bevorderen van de arbeidscapaciteit (*'Panosta Työkykyyn'* d.i. het bevorderen van het gezondheidsgerelateerd vermogen van een persoon om arbeid te verrichten, *het onderhouden en bevorderen van het fysieke, mentale en sociale potentieel* van de werker en het *behouden en ontwikkelen van competenties* bij de werker). Doelgroep uitgebreid naar **potentiële werkers** (o.a. werklozen, loopbaanonderbrekers, bepaalde personen met een handicap en arbeidsongeschikten). Het zijn personen die, onder bepaalde voorwaarden, (opnieuw) volwaardig aan het arbeidsproces kunnen deelnemen. Dit houdt niet alleen de aanleg in van een **arbeidsreserve** in de samenleving, verhoogt ook de kansen op **zelfontplooiing en zelfrealisatie**.
 - > Decreet betreffende de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB's) van 1 december 1998: veiligheid en hygiëne en de impact op de gezondheid van de praktijkvakken (artikel 24, 5°). In dat kader is de **onvoldoende afstemming tussen bedrijfsgezondheidszorg en jeugdgezondheidszorg** een bekommernis. Vooral de situatie inzake de bescherming van de gezondheid van jongeren tijdens stages is onduidelijk.

ONTWERP VAN DECREET BEDRIJFSGEZONDHEIDSZORG 2003

- ////////////////////////////////////
- >
 - > **Art. 4.** (...) De bedrijfsgezondheidszorg draagt bij tot:
 - > 1° de bevordering van een **gezonde arbeidsomgeving**;
 - > 2° de **preventie** van beroeps- en arbeidsgebonden aandoeningen;
 - > 3° de **detectie van gezondheidsstoornissen** in een zo vroeg mogelijk stadium;
 - > 4° de **bewaking en bevordering van de arbeidsgeschiktheid** van de werker, niettegenstaande eventuele verminderde arbeidscapaciteit door veroudering, gezondheidsrisico's, gezondheidsafwijkingen of handicaps;
 - > 5° de registratie en analyse van **gegevens** omtrent de gezondheid en de arbeidsgeschiktheid van de werkers, ten behoeve van de werkers en ten behoeve van het gezondheidsbeleid in de bedrijven, de bedrijfssectoren en de maatschappij;
 - > 6° de **bescherming van de gezondheid van de omwonenden en van de afnemers van goederen en diensten van het bedrijf**, voor zover de bescherming in relatie staat tot het bedrijf;
 - > 7° de realisatie van de **Vlaamse gezondheidsdoelstellingen**;
 - > 8° de uitvoering van **studies** met betrekking tot de bedrijfsgezondheidszorg die worden opgelegd door de Vlaamse regering, na advies van deskundigen in de bedrijfsgezondheidszorg en sociale partners.

ONTWERP VAN DECREET BEDRIJFSGEZONDHEIDSZORG

> SERV: ongunstig advies

© Vlaams Instituut voor de zee

BESLUIT VLAAMSE REGERING 2009

-
- > Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de erkenning van afdelingen Medisch Toezicht of departementen Medisch Toezicht en oprichting Vlaamse werkgroep Bedrijfsgezondheidszorg
 - > Decretale onderbouw = preventiedecreet
 - > Oprichting Vlaamse Werkgroep Bedrijfsgezondheidszorg (1 voorzitter, 3 werknemers, 3 werkgevers, 2 agentschap, 3 arbeidsartsen-experten)
 - > Artikel 106 en 107 van ARAB geschrapt (betrof oude erkenningscommissie)
 - > Delegatie aan agentschap (erkenning, schorsing of intrekking erkenning)
 - > Kwaliteitshandboek conform kwaliteitsdecreet gekoppeld aan erkenning

ZESDE STAATSHERVORMING 2014

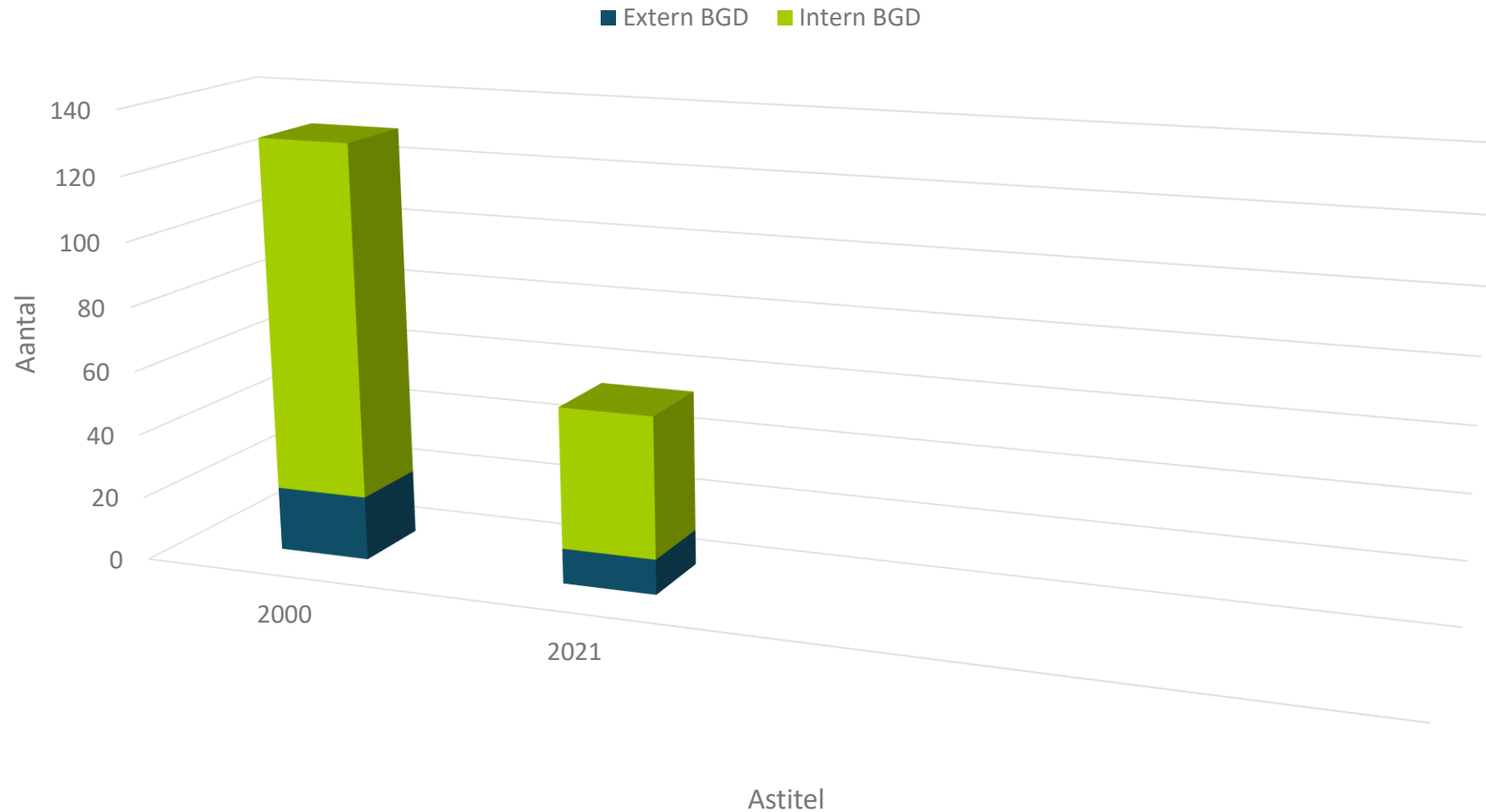

-
- > Memorie: “Voortaan kunnen alleen de Gemeenschappen preventie-initiatieven nemen. De middelen die momenteel federaal worden ingezet voor preventie worden overgedragen aan de Gemeenschappen”.
 - > Geen rechtstreeks impact op bedrijfsgezondheidszorg

- ////////////////////////////////////
- > Gezonde werkplek als onderdeel van Gezondheidsdoelstelling ‘De Vlaming leeft gezonder in 2025’
 - > Projectsubsidie aan het samenwerkingsverband Voka, Verso en VIGeZ : stuurgroep en betalen van procesbegeleiders die bedrijven coachen.
 - > 2.212.500 euro (van de 2.800.000 euro) werd niet aangewend sedert 2016:
 - erg moeilijk om ondernemingen te bereiken.
 - gebruikte communicatiekanalen bleken weinig effectief
 - stuurgroep stond niet unaniem achter het finale project (tarieven, de promotie en het concept) waardoor ingangspoorten via externe diensten voor preventie en bescherming op het werk niet benut werden;
 - ondernemingen die van start gingen (148 trajecten) wel positief over het gelopen traject, de coach en de methodiek die gebruikt werd.

EVOLUTIE AANTAL ERKENDE BEDRIJFSGENEESKUNDIGE DIENSTEN

-
- > Alle hens aan dek
 - > Rol van bedrijfsgezondheidszorg:
 - Testen van zorgpersoneel dat in aanraking komt met kwetsbare personen (vanaf 2020: deelname door COPREV namens BGD aan WG Testing van de Task Force Zorg Vlaamse overheid)
 - Risicoanalyse op de werkvloer (zorginstellingen!): detectie van indexpatiënten, hoog risico- en laag risicopersonen
 - Adviesverlening aan werkgevers en werknemers (middagpauze, adequaat naleven van beschermingsmaatregelen, ventilatie,..)
 - Vaccinatie van zorgpersoneel (vanaf 2021 deelname aan Werkgroep Belanghebbenden Vaccinatie van agentschap)
 - > Zéér goede samenwerking en sterke appreciatie voor de bedrijfsgezondheidszorg in deze crisis

UITDAGINGEN EN OPPORTUNITEITEN

-
- > Health in all policies (beleidsdomein Werk, Sport, Mobiliteit, Voeding,..). BGZ geen geïsoleerde koker binnen FOD WASO.
 - > Verbinding met domein geestelijke gezondheidszorg erg belangrijk voor jonge en actieve bevolking
 - > Stroomlijnen aanbod partnerorganisaties ten behoeve van bedrijven en BGD (binnen partnerorganisatie Ondersteuning Settinggericht Werken)
 - > Betrekken sociale partners (zie ook advies SERV Preventief werken aan gezondheid in de setting werk, juli 2021)
-

UITDAGINGEN EN OPPORTUNITEITEN

-
- > Tekorten aan zorgpersoneel: kunnen wettelijke verplichtingen ten overstaan van werknemers en werkgevers goed vervuld blijven worden?
 - > Vaccinatiebeleid:
 - Inkanteling van de covid19-vaccinatie in het regulier circuit in 2023
 - Wachten op advies Hoge Gezondheidsraad
 - Mogelijke piste voor najaar 2023: gecombineerde griep- en covid-vaccinatie voor actieve, volwassen bevolking? Leeftijdsgrenzen of niet? Jaarlijkse herhalingsinenting?
 - Nog niet opgeloste (logistieke) problemen:
 - Distributie momenteel via specifiek kanaal (Movianto) van de covidvaccins die op basis van EU-contract worden aangekocht
 - Nog steeds multidoses-vials, geen monodosis
-

UITDAGINGEN EN OPPORTUNITEITEN

> Quid verdere staatshervorming?

- Federaal regeerakkoord 2020: “Het doel is een nieuwe staatsstructuur vanaf 2024 met een meer homogene en efficiënte bevoegdheidsverdeling met inachtneming van de principes van subsidiariteit en interpersoonlijke solidariteit”
- Federaal regeerakkoord 2020: “De regering wenst in ieder geval tijdens deze legislatuur wetteksten te integreren betreffende een meer homogene bevoegdheidsverdeling op het vlak van gezondheidszorg. De bedoeling is een zorg zo dicht mogelijk bij de patiënt (gefedereerde entiteiten) zonder dat aan de solidaire financiering wordt geraakt”.

